

Prognoza pe termen mediu 2022-2026, varianta de toamnă

A. Considerente privind estimările pe termen mediu

Într-un context global dificil, cu conflicte geopolitice la granițele naționale și crize energetice ce au amplificat presiunile asupra prețurilor materiilor prime, erodând în același timp puterea de cumpărare a populației, economia românească a dovedit o reziliență peste așteptări la șocurile asupra ofertei, realizând în anul curent o creștere economică robustă.

Scenariul prognozei de toamnă a ajustat pozitiv evoluțiile macroeconomice actuale, dar a înrăutățit perspectiva anului viitor, în concordanță cu previziunile organismelor internaționale pentru principalii parteneri comerciali ai României, în special Germania și Italia.

Estimările pentru anul 2022 au fost fundamentate pe baza evoluțiilor din perioada ianuarie-august (creșterea economică de 5,7% din semestrul I, tendințele indicatorilor sectoriali din iulie și august, dinamica prețurilor, etc.), luând în considerare prelungirea conflictului dintre Rusia și Ucraina și implicațiile pe care acesta îl are asupra economiei europene și mondiale.

În profil trimestrial, pentru partea a doua a anului au fost prevăzute atenuări de dinamică pe fondul prețurilor ridicate, a afectării ramurilor industriale energointensive, și a trecerii în teritoriu negativ a ritmului anual al câștigului salarial real lunar. Cu toate acestea, varianta prognozei actuale poate fi considerată ca fiind una prudentă, existând premise favorabile ca diminuarea de ritm a consumului privat din ultimul trimestru să fie compensată de intensificarea procesului investițional.

Per ansamblu, avansul economic a fost prevăzut la 4,6% în anul 2022, cu 1,1 puncte procentuale peste nivelul estimat în scenariul din prognoza de vară (+3,5%). Au fost constatate performanțe peste așteptări în activitățile de construcții și servicii, care împreună dețin o contribuție de circa 5 puncte procentuale la majorarea produsului intern brut, atenuând astfel aportul negativ al industriei și agriculturii (-0,9 puncte procentuale).

Pentru sectorul terțiar, căruia i-a revenit rolul de motor al creșterii, valoarea adăugată brută a fost estimată a se majora cu 7,7%, cu o ușoară tendință de încetinire în a doua parte a anului, în timp ce pentru sectorul de construcții a fost prevăzută o dinamică de 6,1%, pe baza accelerării activității din semestrul II. Contribuțiile negative au provenit din partea industriei, pentru care s-a prognozat o diminuare a valorii adăugate brute cu 1,2%, și din partea sectorului agricol, puternic afectat de secetă, ceea ce a condus la revizuirea semnificativă a estimărilor anterioare, până la o scădere de 12,8%.

Pe latura cererii, după un comportament foarte bun în primul semestru (+5,0%), așteptările au vizat tendința descendentă a dinamicii consumului privat în perioada următoare,

corelată cu evoluția puterii de cumpărare. Astfel, creșterea de 5,4% prevăzută pentru întreg anul 2022, a fost cu 1,9 puncte procentuale peste estimarea anterioară.

Investițiile brute au cunoscut o ușoară redinamizare în trimestrul II 2022, tendință care va continua pe măsură ce realizarea investițiilor publice finanțate din fondurile UE (PNRR și cadrul multianual) se va accelera. Cu toate acestea, revizuirea creșterii formării brute de capital brut a fost una modestă (+0,6 puncte procentuale), la 4,3%, existând influențe nefavorabile din zona echipamentelor.

Conform prognozei actuale, în acest an cererea internă se consideră a fi susținătoarea creșterii economice, exportul net având o contribuție nulă - dinamica superioară a exporturilor de bunuri și servicii (9,2%) fiind anulată de cea a importurilor de bunuri și servicii (8,2%).

Pentru anul 2023 se anticipează o decelerare a creșterii economice la 2,8%, cu 0,9 puncte procentuale sub nivelul prognozei de vară (+3,7%), în condițiile în care efectele defavorabile ale actualului context geopolitic vor continua și vor deveni mai vizibile la nivel european. După o încetinire a activității în primele două trimestre, aceasta se va relansa sub influența pozitivă a construcțiilor (+5,9%) și a serviciilor (+3,0%), în condițiile de oportunitate legate de exploatarea resurselor naționale și intrările de fonduri europene.

Activitatea în sectorul industrial va continua să fie influențată de nivelul ridicat al prețurilor produselor energetice și de slăbirea industriei în Germania - principalul partener comercial al României. În aceste condiții, a fost prevăzută o creștere modestă a valorii adăugate brute de numai 0,4%, sub nivelul scenariului din prognoza de vară (+2,3%). Pentru agricultură după contracția accentuată din anul anterior se anticipează o majorare cu 9,8% a valorii adăugate brute, în condiții climatice normale.

Produsul intern brut (creștere reală, %)	2022	2023	2024	2025	2026
CNSP 2022 - 2026					
Prognoza de toamnă	4,6	2,8	4,8	5,0	4,5
Prognoza de vară	3,5	3,7	4,7	4,5	4,0
Diferențe (puncte procentuale)	1,1	-0,9	0,1	0,5	0,5

Pe latura cererii, pentru **consumul privat** se va urmări o creștere moderată de 2,7% (cu 0,9 puncte procentuale sub estimarea din prognoza de vară 2022), puterea de cumpărare a populației situându-se la un nivel inferior celui prognozat anterior (1,7% față de 2,2%). Luând în considerare faptul că majorarea costurilor de finanțare și a celor cu energia și materiile prime, precum și amplificarea incertitudinilor investitorilor, constrâng realizarea de noi investiții, pentru formarea brută de capital fix s-a estimat o dinamică de 6,2% (cu 1 punct procentual mai puțin decât în prognoza de vară 2022). Exportul net va contribui ușor negativ la creșterea economică (-0,8 puncte procentuale), în situația unui avans superior al importurilor de bunuri și servicii (+5,4%) comparativ cu exporturile (+4,5%).

Pe termen mediu, ritmul anual al produsului intern brut a fost estimat la 4,8% pentru perioada 2024 - 2026, fiind susținut de un aport semnificativ al sectorului construcții (cu un spor

mediu anual de 9%), accentul fiind pus pe atragerea și utilizarea cât mai eficientă a fondurilor din PNRR. În ceea ce privește serviciile și industria (cu ritmuri medii anuale de peste 4,5%), se are în vedere dezvoltarea acelor activități cu un plus de valoare adăugată inovativă. Pe partea cererii, formarea brută de capital fix va reprezenta principalul motor al creșterii economice, cu un ritm mediu anual de 8,2%, concretizându-se într-o rată de investiție de circa 29% la sfârșitul intervalului de prognoză, în timp ce consumul privat se așteaptă să evolueze la o dinamică medie inferioară celei a produsului intern brut. Exportul net își va menține contribuția negativă pe întreg intervalul de prognoză, înregistrând totuși o ușoară tendință de diminuare treptată.

Procesul inflaționist s-a dovedit a fi mai persistent și de amplitudine mai ridicată decât s-a anticipat anterior, astfel încât și decelerarea creșterii prețurilor de consum a fost estimată a avea o intensitate mai redusă. În aceste condiții, previziunile inflației au fost ajustate ascendent pentru anul în curs și următorii doi ani cu circa 1,3 puncte procentuale ca medie anuală, urmând ca în perioada 2024-2025 să se încadreze în jurul valorii de circa 3%. Prognozele au luat în calcul actele normative în vigoare privind modificarea schemei de plafonare a prețului energiei electrice până la data de 31 august 2023, prelungirea măsurii de reducere a prețului pentru carburanți cu 50 bani/litru până la sfârșitul anului curent, cât și o relativă stabilizare a principalelor cotații internaționale. Efectele nefavorabile pe termen scurt sunt așteptate a se manifesta pentru componenta mărfurilor alimentare ca urmare a secetei prelungite din acest an, dar și ca efect de runda a două al dispersiei prețurilor produselor energetice. Totodată, prețurile producției industriale cât și costurile în construcții se așteaptă să înregistreze dinamici în scădere, rămânând însă și în anul următor la valori de două cifre.

Revizuirile ascendente pentru prognoza prețurilor au condus, implicit, și la majorarea deflatorului PIB pentru perioada de prognoză.

Deficitul de cont curent a fost estimat a se deteriora comparativ cu prognoza precedentă pentru anul curent și perioada următoare, cauzele provenind din creșterea mai accentuată a prețurilor produselor importate, în special cele energetice, amplificate și de aprecierea dolarului american. Pe termen mediu este de așteptat a se intra într-un proces de corecție a deficitului de cont curent determinat de o absorbție mai bună a fondurilor europene, dar și de o stabilizare a deficitului comercial.

România a reușit să păstreze un echilibrul economic relativ stabil, inclusiv în ceea ce privește **piața forței de muncă** care a fost susținută de instituirea unor măsuri de sprijin destinate salariaților și angajatorilor, o îmbunătățire a flexibilității la locul de muncă, precum și redirectionarea resurselor umane, unde a fost posibil, către sectoarele mai puțin afectate de criză și cu perspectivă de creștere în următorii ani.

Îmbunătățirea estimărilor de creștere economică și noile date disponibile au condus la revizuirea **populației ocupate** de la 0,7% la 1,0% pentru anul 2022, iar estimările **numărului mediu de salariați** au fost ajustate în sus cu 0,2 puncte procentuale (de la 1,6% la 1,8%). Totodată, încetinirea activității economice prevăzută pentru anul 2023 a condus la ajustări în jos ale nivelurilor estimate anterior pentru indicatorii de ocupare, cu 0,2 puncte procentuale, atât în cazul populației ocupate (de la 0,9% în prognoza de vară la 0,7% în prognoza de toamnă) cât și în cazul numărului de salariați (de la 1,8% în prognoza de vară la 1,6% în prognoza de toamnă).

Pe termen lung, piața muncii va urma o traiectorie pozitivă, oferind perspective destul de bune pentru toate categoriile salariale, astfel în intervalul 2024-2026 populația ocupată va crește cu un ritm mediu de 0,9% iar în cadrul acesteia numărul de salariați se va majora cu un ritm de 2%, în timp ce alte categorii de populație ocupată, în principal lucrătorii pe cont propriu, se vor confrunta cu o ajustare marginală. **Rata șomajului BIM** va continua să scadă și este estimată să ajungă la 4,4% la orizontul de prognoză.

Pentru anul curent, **câștigul salarial mediu brut** este estimat să crească cu 10,6%, până la un nivel de 6.120 lei. Corespunzător, câștigul salarial mediu net se va majora cu 11,3%, ca urmare a unor măsuri de care beneficiază atât personalul din sectorul bugetar cât și din sectorul concurențial. Cu toate acestea, pe fondul inflației accentuate din acest an, câștigul salarial real este estimat să scadă cu circa 2,0%.

Pentru perioada 2023-2026, ritmul mediu anual de creștere a câștigului salarial mediu brut va fi de 9,1%, iar puterea de cumpărare se va reînscris pe un palier superior, cu o dinamică medie de 3,9%, în concordanță cu contextul economico-social.

B. Prognoze internaționale și riscuri

Prognozele de toamnă ale principalelor instituții internaționale indică în general o revizuire în sus a creșterii economice pentru acest an pe seama evoluției peste așteptări din primul semestru, dar pentru anul 2023 anticipează o înrăutățire a perspectivelor economice la nivel global, pe seama persistenței crizei energetice, a inflației ce a atins cifre record și a înăsprii condițiilor financiare, într-un context marcat de continuarea conflictului din Ucraina.

Banca Mondială estimează pentru România o creștere economică de 4,6% în acest an, urmată de o decelerare până la 3,2% în 2023 (-0,5 puncte procentuale față de prognoza anterioară, cea mai puțin pronunțată ajustare în jos a creșterii economice în comparație cu celelalte state din regiune). Similar, experții FMI se așteaptă la un avans al PIB de 4,8% în acest an, susținut de dinamica peste așteptări a cererii interne, urmată de o încetinire de până la 3,1% în 2023.

Prognoze economice pentru România

	CNSP		BM		FMI	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Creștere economică (%)	4,6	2,8	4,6	3,2	4,8	3,1
Inflație, medie (%)	13,5	9,6	13,3	9,7	13,3	11,0

Sursa: CNSP și Rapoarte BM, FMI, octombrie 2022

Pentru statele din zona Euro, FMI estimează un avans de 3,1% în 2022, cu 0,5 puncte procentuale peste estimările din vară. Pe de altă parte, FMI a ajustat în jos estimările de creștere ale economiilor zonei Euro în 2023 până la un ușor avans de 0,5%, situație valabilă pentru majoritatea statelor. Îngrijorător este faptul că pentru Germania se așteaptă o scădere a economiei cu 0,3% (-1,1 puncte procentuale față de iulie), iar pentru Italia cu 0,2% (-0,9 puncte procentuale față de iulie). Și OCDE estimează pentru zona Euro o creștere modestă de numai

0,3%, cu riscuri de contracții economice în mai multe economii europene în lunile de iarnă (economia Germaniei se așteaptă să scadă cu 0,7% în 2023, după un avans estimat la 1,2% în acest an).

Incertitudinile și riscurile legate de actualele previziuni economice rămân ridicate, datorită menținerii contextului geopolitic actual privind războiul din Ucraina și a sancțiunilor asociate acestuia, cu efecte nefavorabile în special asupra economiilor europene, cât și a presiunilor asupra prețurilor produselor energetice și a unor materii prime.

Deși distorsiunile pe lanțurile de aprovizionare se așteaptă să se mențină și pe parcursul anului 2023, persistența acestora pe o perioadă mai îndelungată de timp devine un risc pentru evoluția economiei mondiale. Perturbările cauzate de război în cazul importurilor de energie din Rusia au înrăutățit perspectivele de creștere, în special pentru zona euro și pot provoca prejudicii suplimentare.

În cazul menținerii unor prețuri mai mari pentru o perioadă mai lungă de timp, există riscul reducerii ritmului de creștere economică, al comprimării marjelor de profit și al erodării puterii de cumpărare. Totodată, inflația va fi alimentată și de canalele de transmitere a costurilor ridicate de la producător în prețurile finale la consumator. De asemenea, prețurile mari ale bunurilor din import pun presiune suplimentară pe contul curent

Pe de altă parte, sunt premise și pentru o creștere economică peste așteptări susținută de materializarea mai rapidă a reformelor și investițiilor prevăzute din fonduri europene, în special în PNRR, cu un impact pozitiv în atenuarea șocurilor globale.

C. Evoluțiile pe termen scurt care au stat la baza revizuirilor macroeconomice

În prima jumătate a anului 2022 economia românească a continuat să facă față numeroaselor fenomene perturbatoare care se manifestau încă din 2021 și care s-au acutizat odată cu declanșarea conflictului ruso – ucrainean în a doua jumătate a lunii februarie. Totuși din punct de vedere al crizei sanitare situația s-a îmbunătățit treptat, în martie starea de alertă nu a mai fost prelungită, restricțiile fiind ridicate, iar valurile pandemice care au urmat nu au fost atât de agresive încât să impună luarea unor măsuri de limitare a răspândirii virusului, astfel că activitatea economică s-a desfășurat în condiții normale în toate domeniile de activitate.

Cu toate acestea, în prima jumătate a anului 2022, **avansul economiei** a fost de 5,7% comparativ cu perioada similară din anul precedent, mult peste nivelurile estimate în prognozele anuale atât ale CNSP, cât și ale Comisiei Europene (+3,5%, respectiv +3,9% în prognoza de vară). Rolul esențial l-au avut serviciile cu o dinamică peste așteptări (+8,2%), dar și construcțiile (+4%) împreună generând circa 93% din nivelul creșterii economice.

Pe partea cererii, consumul privat a fost principalul determinant al creșterii economice (+7,5%), o contribuție semnificativă revenind cumpărărilor de mărfuri și serviciilor pentru populație, având în vedere efectul ridicării restricțiilor impuse în perioada pandemiei, dar și valul de refugiați ucraineni. Încetinirea activității din domeniul construcțiilor ca urmare a crizei energetice severe, al creșterii prețurilor materiilor prime și al materialelor de construcții, dar și al majorării costului finanțării, au avut impact direct asupra investițiilor brute (creștere de 2,4% în

semestrul I 2022 comparativ cu semestrul I 2021), decizia de a demara noi proiecte fiind amânata. Exportul net a avut un aport pozitiv de 0,3 puncte procentuale la rata de creștere economică, rezultat al creșterii exporturilor de bunuri și servicii cu 9,8%, în termeni reali, dinamică superioară celei a importului de bunuri și servicii (8,0%).

Contextul internațional incert, alături de blocajele existente în marile lanțuri globale de distribuție și aprovizionare, au condus spre acutizarea dezechilibrelor macro-economice pe latura ofertei, consecința directă fiind accentuarea fenomenului de **creștere a prețurilor de consum**, majorările fiind înregistrate pe întregul flux între producător și consumatorul final.

Cele mai recente date statistice relevă faptul că **inflația** a înregistrat în trimestrul III o rată medie anuală de 15,4%, continuând tendința ascendentă din primele două trimestre. Este de remarcat accelerarea prețurilor produselor alimentare din această perioadă, depășind creșterea medie cu 2,4 puncte procentuale, deși, în mod tradițional, sezonier se înregistrau reduceri de preț pentru acest tip de produse. Temperarea prețurilor la combustibili prin reglementarea privitoare la reducerea cu 50 bani/litru a prețurilor carburanților la pompă, precum și aplicarea măsurilor de plafonare a prețurilor la energie electrică și la gaze naturale pentru populație, au contribuit la decelerarea ușoară a prețurilor bunurilor nealimentare, până la 16,4%. În același timp, prețurile din servicii și-au continuat trendul crescător, dar într-un ritm mai lent, dinamica acestora în cel de-al treilea trimestru ajungând la 8,2%.

Evoluțiile din cel de-al treilea trimestru evidențiază faptul că, pe măsură ce presiunile provenite din partea prețurilor produselor energetice se atenuază, dinamicile anuale fiind mai reduse în special la gazele naturale (+70,5% față de 87,2% în trimestrul II) și combustibil (+32%, cu 2 puncte procentuale sub dinamica din trimestrul II), se majorează efectele de runda a doua a creșterii prețurilor energetice, vizibile mai ales în cazul produselor alimentare.

Evoluțiile sectoriale, conform celor mai recente date privind indicatorii cu frecvență ridicată (iulie-august), indică, **în medie, o încetinire la nivelul unor activități, cum ar fi industria și comerțul**, în timp ce pentru altele se estimează ritmuri de creștere apropiate de cele înregistrate în primul semestru al anului.

Sectorul industrial a rămas afectat de suprapunerile șocurilor (perturbările lanțurilor de aprovizionare, criza energetică și cea geopolitică). Totodată, industria manufacturieră se confruntă cu o cerere externă în scădere, cauzată de incertitudinile evoluțiilor economice viitoare, manifestate inclusiv la principalii parteneri comerciali ai României. În aceste condiții, trendul descendent al producției industriale s-a consolidat la nivelul trimestrului II și chiar s-a accentuat în perioada iulie-august, ajungând la -2,0% comparativ cu iulie-august 2021.

Cele mai mari dificultăți continuă să se manifeste în **ramura chimiei** (cu o accentuare a declinului în perioada iulie - august de -21,8%, după ce în prima jumătate a anului scăderea a fost de circa 20%) din cauza prețurilor ridicate la gazele naturale. Comparativ cu luna august 2021 declinul s-a adâncit până la -24,7%. Efectele nefavorabile ale creșterii prețurilor la energie electrică și gaze naturale au afectat și evoluția **sectorului metalurgic**, care se menține în teritoriu negativ începând din luna martie. În trimestrul II contracția s-a situat la 11,3% comparativ cu perioada similară din 2021, situația agravându-se în perioada iulie-august (-24,6%). O reducere semnificativă de activitate s-a înregistrat și pentru **volumul producției și furnizării de energie**

electrică și termică (-7,6% în trimestrul II și -7,3% în perioada iulie-august), pe fondul contracției cererii, consumul fiind mai redus atât în economie (-6,3% în perioada aprilie - iunie și -7,0% în iulie - august), cât și la nivelul populației (-10,5% în trimestrul II și -9,0% în iulie - august).

Încetinirea ritmului de creștere pentru **comerțul cu amănuntul** la 3,7% în perioada iulie-august comparativ cu perioada similară a anului anterior (după ce în trimestrul al doilea înregistrase un avans de 5,0%) s-a datorat temperării vânzărilor de carburanți (+6,0% pentru perioada iulie - august, mai puțin cu 3,4 puncte procentuale față de dinamica celui de-al doilea trimestru) și vânzărilor de produse nealimentare, unde s-a înregistrat o creștere de numai 2,4% (influențată de reducerea cu 1,5% a vânzărilor de mobilă). Și comenzile prin internet au continuat să piardă teren față de anul trecut (-3,5% în perioada iulie - august), dar într-un declin temperat comparativ cu cel de-al doilea trimestru (-8,2%).

Volumul cifrei de afaceri a serviciilor prestate populației a încetinit ritmul după ce încheiase trimestrul al doilea cu o majorare de 37%, diminuându-și creșterea în perioada iulie-august (+17,1% comparativ cu perioada corespunzătoare a anului anterior). Această evoluție a fost influențată de o decelerare în activitatea de hoteluri și restaurante (+19,1%, cu peste 20 puncte procentuale mai puțin față de avansul din cel de al doilea trimestru) și în serviciile agențiilor de turism (+28,4%, comparativ cu un avans de 50% în al doilea trimestru).

Evoluții favorabile s-au înregistrat însă în **sectorul de construcții**, pentru perioada iulie-august datele statistice indicând o revigorare puternică (creșteri determinate și de un efect de bază, în special în luna august). Volumul lucrărilor de construcții a înregistrat o creștere de 12,2% în aceste ultime două luni pentru care există date statistice, într-un ritm dublu față de primul trimestru, și de 4 ori mai mare față de dinamica din cel de-al doilea trimestru, fiind susținută de reparațiile capitale (+28,9% în perioada iulie-august an curent, după o reducere de 28,8% în iulie-august 2021) și de activitățile de întreținere și reparații curente (+25,2% în perioada iulie-august 2022, după ce în iulie-august 2021 scăderea a fost de 18,9%). Construcțiile noi au accelerat ritmul la 6% în perioada iulie-august, după ce în primele două trimestre volumul a variat în jurul a 3%. Pe obiecte de construcții este de menționat creșterea solidă de 23,4% a construcțiilor ingineresti din luna august, fiind a patra lună consecutivă în care se mențin în teritoriu pozitiv. Avansul de 14,5% în perioada iulie-august a construcțiilor ingineresti a compensat declinul din prima jumătate a anului, ceea ce a condus la o creștere de 1,1% în primele 8 luni comparativ cu perioada corespunzătoare din 2021. Semnificativă este și continuarea avansului pentru clădirile nerezidențiale în perioada iulie-august (+20,9%), în timp ce clădirile rezidențiale au avut o dinamică modestă (+0,4%) în condițiile majorărilor succesive ale dobânzilor la credite și erodării puterii de cumpărare a populației.

Valoarea cifrei de afaceri în serviciile prestate în principal întreprinderilor și-a accelerat ritmul de creștere în perioada iulie-august până la 31,1% comparativ cu un avans de 27,4% în trimestrul al doilea. Serviciile de transport aerian s-au evidențiat în continuare, cifra de afaceri aproape dublându-se în perioada menționată (+97,4%), dar și activitățile de producție cinematografică (+64,1%), servicii de tranzacții imobiliare (+54,4%), activitățile de secretariat (+54,2%) și depozitare (+52,2%). Deși s-a înregistrat o încetinire de ritm (-6 puncte procentuale) în cazul valorii cifrei de afaceri a serviciilor informatice în perioada iulie-august comparativ cu al

doilea trimestru, creșterea înregistrată depășește semnificativ avansul pe total. Creșterile de peste 35% în lunile iulie și august, în termeni anuali, în cazul altor servicii au condus la o majorare a valorii cifrei de afaceri de 38,8% în această perioadă, cu circa 13 puncte procentuale peste realizările din cel de-al doilea trimestru.

Contul curent al balanței de plăți a înregistrat, în primele 8 luni ale anului 2022, un deficit semnificativ de 16,99 mld. euro, în creștere cu 58,1% față de perioada similară din anul 2021. Determinantul principal a fost deteriorarea deficitului balanței comerciale (FOB-CIF export-import de bunuri), în creștere cu 50,5%, fiind generat în proporție de 42,0% de zona petrochimiei (produse farmaceutice, îngrășăminte). Ponderi importante în deficit s-au înregistrat și la grupele combustibili și lubrefianți (24,4%) și mărfuri manufacturate clasificate după materia primă (fier, oțel, cauciuc, metal etc) respectiv 21,6%.

În semestrul I 2022 **rata de ocupare a populației în vârstă de muncă** (15 – 64 ani) a fost de 63,0% cu un punct procentual mai mare decât în anul 2021 iar **numărul de salariați** s-a majorat cu 1,8% comparativ cu aceeași perioadă din anul anterior ajungând la 6648,7 mii persoane, nivel care marchează nu numai o recuperare a pierderilor de salariați datorate pandemiei, dar și o depășire cu peste 71 mii persoane a nivelului existent înaintea pandemiei.

Rata șomajului BIM a fost de 5,7% în primul semestru din acest an (în scădere de la 6,0% în trimestrul I 2022 la 5,3% în trimestrul II 2022).

Câștigul salarial mediu brut pe total economie a ajuns în primele 8 luni ale anului 2022 la 6307 lei, cu 10,7% mai mare decât cel înregistrat în perioada corespunzătoare a anului 2021. Corespunzător, câștigul salarial mediu net s-a majorat cu 11,5%, însă sub rata inflației, astfel încât **câștigul salarial real** (la care se raportează puterea de cumpărare a salariaților) a cunoscut o scădere cu 1,0% în aceeași perioadă de analiză.

În agricultură, silvicultură și pescuit componentă a sectorului concurențial, câștigul salarial real a crescut cu 4,7%. Această majorare s-a datorat intrării în vigoare a Legii nr.135/2022, prin care salariații din agricultură și industria alimentară beneficiază de un salariu minim brut garantat în plată de minimum 3000 lei. În industrie, câștigul salarial real a înregistrat o ușoară creștere de 0,2%, în timp ce în construcții s-a redus cu 0,9%.

Ca urmare a stresului financiar resimțit de angajați, unele companii din sectorul concurențial au pus un accent mai mare pe zona de beneficii din categoria produselor financiare: pensii private, asigurări, discount-uri la diferite servicii financiare, plata în avans a salariului.